

Nr 244.

Av herr **Wagnsson, Ruben**, och herr **Hansson, Sigfrid**, om anslag till anordnande av studieledarkurser.

I sina anslagspetita den 31 augusti 1935 hemställde skolöverstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte i proposition till årets riksdag anhålla om ett reservationsanslag av 7 000 kronor att ställas till överstyrelsens förfogande för anordnande av studieledarkurser på de villkor, som Kungl. Maj:t kunde finna skäligen föreskriva.

Till stöd för ifrågavarande framställning anförde överstyrelsen följande:

»I det moderna folkbildningsarbetet har studiecirkeln kommit att intaga en allt mera framskjuten plats. Erfarenheten ger också vid handen, att arbetet inom studiecirkelarna har stor betydelse för fördjupningen av vårt fria folkbildningsarbete. Folkbildningssakkunniga framhöllo i sitt år 1924 avgivna betänkande rörande studiecirkelverksamheten bland annat följande:

’På grund av studiecirkelverksamhetens stora betydelse för vårt folkbildningsarbete anse . . . de sakkunniga, att denna är värd all den uppmuntran och det understöd, den kan få av staten, och att det utan tvivel ligger i statens intresse att genom väl avvägda anslag hjälpa studiecirkelverksamheten fram till större stabilitet i organisationen och större planmässighet i arbetet.’

’En av grundprinciperna för det fria bildningsarbetet bör vara, att det leder till självverksamhet. Ett bildningsarbete, som ej uppfyller detta krav, blir ytligt och kan blott skänka deltagarna halvbildning. För individens andliga utveckling äro endast de kunskaper av verklig betydelse, som förvärvats genom eget arbete. Det är därför som frågan om biblioteksväsendets ordnande intar en så central plats i sakkunnigas betänkande. Det är därför också som de sakkunniga vilja föra fram studiecirkelverksamheten som en huvudgren av folkbildningsarbetet vid sidan om bibliotek och föreläsninganstalter. Men det är därför också nödvändigt, att studiecirkelarbetet organiseras så, att de rika möjligheter, som denna form av folkbildningsarbetet innebär för åstadkommande av självverksamhet, även komma till sin fulla rätt. Det bör sålunda tillses, att studiecirkelarna ej urarta till att endast bli diskussionsklubbar, där diskussionen blir huvudsaken och föregående studier av ämnet en bisak, eller att de bli aftonskolor, vid vilka deltagarna ej själva mera aktivt medverka och där hemuppgifter ej förutsättas.’

I stor utsträckning beror framgången av den verksamhet, som bedrivs av en studiecirkel — liksom av andra folkbildningsorganisationer — på att lämplig ledare står till buds.

Lämpligheten som ledare sammanhänger väl nära med vederbörandes intresse och personliga förutsättningar, men en särskilt för ändamålet av-

passad utbildning har dock givetvis sin stora betydelse. Med den raska utveckling, som det fria och frivilliga folkbildningsarbetet — framför allt studiecirkelverksamheten — på senare år fått, är det naturligt, att brist måste råda på kvalificerade studieledare. Överstyrelsen vill i detta sammanhang erinra om, att numera icke endast Arbetarnas bildningsförbund och ett flertal nykterhetsorganisationer utan även Jordbrukarungdomens förbund, Svenska landsbygdens studieförbund och Sveriges kristliga bildningsförbund åtnjuta statsbidrag för sin verksamhet samt att flera andra ideella organisationer bedriva studiecirkelverksamhet.

Behovet av studieledare inom såväl statsunderstödda organisationer som andra sammanslutningar är sålunda mycket stort. Åtskilligt har också på enskilt initiativ gjorts för att åstadkomma utbildningsmöjligheter för studieledare, särskilt av våra folkhögskolor samt av de olika bildningsförbunden. Men från statens sida ha hittills inga medel beviljats för att stödja dessa strävanden.

Då denna sida av vårt bildningsarbete enligt överstyrelsens bestämda förmenande är av särskild vikt och då det därför ligger makt uppå, att utbildningen av studieledare blir så väl ordnad som möjligt, finner överstyrelsen det angeläget, att statsbidrag kan erhållas till utbildningskurser för studieledare. Statsbidrag borde kunna tilldelas av överstyrelsen antagen kursstyrelse såsom bidrag till resekostnader och till dagtraktamente för deltagarna samt såsom ersättning till föreläsare, lärare och ledare.

I skrivelse till överstyrelsen den 19 juli 1935 har Sigtunastiftelsens styrelse anhållit, att överstyrelsen måtte hos Eders Kungl. Maj:t göra framställning om anslag å 3 600 kronor för studieledarkurs i Sigtuna sommaren 1936 efter kursplan, som av överstyrelsen godkännes. Styrelsen har beräknat kursen för en tid av 10 dagar och för ett antal av 50 deltagare. Mot de gjorda beräkningarna har överstyrelsen intet att erinra.

Överstyrelsen har sig emellertid bekant, att intresse för att anordna kurser av angivna slag finnes på flera håll, och anser det därför önskvärt, att medel ställas till förfogande för tvenne dylika kurser under budgetåret 1936/1937.»

Genom beslut den 3 januari 1936 fann Kungl. Maj:t ifrågavarande framställning icke föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Under återopande av vad överstyrelsen sålunda anfört och då ifrågavarande utbildning synes väl värd och i synnerligt behov av stöd från statsmakternas sida hemställes,

att riksdagen måtte bevilja ett reservationsanslag av 7 000 kronor att ställas till överstyrelsens förfogande för anordnande av studieledarkurser på de villkor, som Kungl. Maj:t kan finna skäligt föreskriva.

Stockholm den 23 januari 1936.

Ruben Wagnsson.

Sigfrid Hansson.